

40 DANA ZA ŽIVOT

30. dan, 24. 10. 2024.

Nakana:

Molimo za djecu koja su posvojena ili udomljena.

Sveto pismo:

I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima. ... Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima. (Mt 18, 5; 10)

Razmatranje:

Nije moje da ulazim u detalje, jer će to ionako obraditi pojedini stručnjaci prigodom ovog Socijalnog tjedna. Ja ću uprijeti prstom u dva sustava, koji bi htjeli da se društveni poredak izradi u njihovu duhu. A danas, kad svi vapijemo za preuređenjem društvenog poretka, važno je upoznati barem u najkraćim crtama ta dva sistema, da ne upadnemo u još gori kaos (ako je veći uopće moguć) i da vidimo, nije li jedini spas čovječanstvu u onome što uči Crkva, od Boga dana učiteljica istine i pravde.

Prvi sustav jest sustav ekonomskog liberalizma. On je nužni plod protestantske reforme i antikiršćanskog racionalizma. Svojim načelima, kojih se drži, doveo je društveni poredak do apsurdna. Njegova su načela otprilike ova: Čovjek je po svojoj naravi slobodno i neovisno biće. Pustite ga neka se razvija, kako znade. Svatko neka proizvodi i troši, kupuje i prodaje kako najbolje znade. Slobodu mora imati i onaj koji proizvodi i onaj koji troši, i onaj koji kupuje i onaj koji prodaje. Slobodna konkurencija bit će najbolji regulator proizvodnje i potrošnje. To je otprilike ono što je rekao prorok: »Uniusquique in viam suam declinavit! - Otišao je svaki svojim putem!« Ekonomski liberalizam ne poznaje nikakve auktoritete. On traži potpunu samostalnost individua, i jedini mu je cilj osobni profit. Ta neobuzdana sloboda nužno je morala dovesti do stanja, na koje danas toliko više marksistički socijalizam, tj. do izrabljivanja slabijih i neukih. A nije ni čudo! »Non potest arbor mala bonos fructus facere!« - »Ne može«, rekao je Krist, »zlo drvo dobrih rodova rađati!« Zastupnici ekonomskog liberalizma zaboravljaju, da se ne radi samo o slobodnoj volji čovjekovoj, nego da se radi o čitavom čovjeku. A taj čovjek po svojoj naravi jest socijalno biće. On je biće rođeno u društvu i odgajano u ljudskom društvu, ovisno čitav svoj život o ljudskom društvu, pa prema tome nema on samo prava, i to neomeđivih prava, nego imade također i obaveza prema drugim članovima ljudskog društva. On imade istina pravo, da ide za svojom osobnom korišću, ali nikad tako da pri tome gazi prava

drugih članova ljudske zajednice ili zajednice uopće. Tu vrijedi ona: »Unicuique suum!«

Što je gore, ta sloboda, koju nauča ekonomski liberalizam u ekonomiji, prenijela se malo pomalo na sva ostala područja ljudskog djelovanja. Tako smo konačno prispjeli u anarhiju današnjeg doba. Dobar dio ljudstva upao je u drugi, još gori ekstrem, a to je marksistički socijalizam.

Po shvaćaju marksističkog socijalizma organizacija današnjeg ekonomskog života bazira se na temeljnim principima kapitalizma, tj. na pravu privatnog vlasništva sredstava proizvodnje i na pravu slobodnog traženja osobnog profita. A to je, veli, skroz krivo, jer takova prava ne postoje. Zato njihova aplikacija nužno dovodi s jedne strane do hiperprodukcije, a s druge strane do nemogućnosti reguliranja potrošnje. Tu dakle po nauku marksizma nema drugog lijeka nego da se umjesto privatnog vlasništva sredstava proizvodnje uvede kolektivno vlasništvo. I kao što god je u sustavu ekonomskog liberalizma individuum nad kolektivom, njegov interes mora uvijek prevladati, tako i obratno, u sustavu marksističkog socijalizma, kolektiv je uvijek nad individuumom i njegov interes ima biti uvijek nad interesom individua, pa će odmah sve biti u redu.

Da se s tim stajalištem Katolička crkva ne može složiti, vidi se jasno iz enciklike Leona XIII. »Rerum novarum« i Pia XI. »Quadragesimo anno.« Nisu istina bestemeljni svi prigovori što ih marksistički socijalizam upravlja na adresu kapitalističkog poretka društva. No zloporabe ne dokidaju prava na privatno vlasništvo i traženje osobne koristi, dok se ono kreće u granicama pravde. Konačno faktor proizvodnje niti je samo kapital, niti je samo rad, nego rad i kapital zajedno. A marksistički socijalizam baziran je na jednom lažnom principu, tj. da je rad jedini tvorac vrijednosti i bogatstva. Niti je istina što tvrdi, da je traženje osobnog profita kao takovo uzrok sadašnjeg teškog ekonomskog stanja u svijetu. Tako sustav marksističkog socijalizma, hoteći osloboditi radnika, bacio ga je u još gori jaram. Neću ulaziti u detalje, nego ću samo iznijeti ono, što je najviše razlogom, da Crkva jedan i drugi sustav odbija kao ubitačan za ljudsko društvo i društveni poredak.

bl. Alojzije Stepinac, propovijed o uzrocima zla u svijetu, u crkvi sv. Katarine, 23. 10. 1938. (2. dio)

Molitva:

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od Zla. Amen.